

Gezamenlijke positie van het Havenbedrijf Rotterdam, Havenbedrijf Amsterdam, North Sea Port, Groningen Seaports, Havenbedrijf Moerdijk, evofenedex, Portbase, Deltalinqs en ORAM ten aanzien van de European Maritime Single Window environment Verordening.

Achtergrond

Op 17 mei 2018 heeft de Europese Commissie het voorstel voor een Verordening ter implementatie van een 'Europese Maritime Single Window omgeving' (EMSWe) gepubliceerd. Deze Verordening vervangt de bestaande Reporting Formalities Richtlijn (2010/65) die momenteel door lidstaten is geïmplementeerd in nationale wetgeving.

Met de EMSWe Verordening wil de Europese Commissie de tijd die schepen kwijt zijn aan meldverplichtingen in Europese havens (1-3 uur per port call) verminderen. De Europese Commissie stelt dat door hergebruik van data ("reporting only once"), harmonisering van IT- interfaces en door samenvoeging van douane- en transportmeldingen deze tijd tot zo'n 50% teruggebracht kan worden. De Verordening tekent wijzigt niets aan bestaande Europese, nationale en lokale meldverplichtingen, maar schrijft voor op welke manier schepen hun meldingen in Europese havens moeten doen.

Een netwerk van Nationale Single Windows

De Europese Commissie stelt met de Verordening een netwerk ('environment') voor van publieke Nationale Single Windows (NSW) die gelden als het centrale meldpunt voor scheepsmeldingen aan alle autoriteiten, waaronder ook havenautoriteiten. De informatie-uitwisseling met deze Nationale Single Windows zou vervolgens geharmoniseerd moeten worden door een technische interface die de Commissie later wil gaan ontwikkelen via een 'delegated act'. Op basis van één Europese geharmoniseerde dataset moeten de NSW's (douane en maritieme) meldgegevens gaan uitwisselen.

De Commissie gaat met dit voorstel voorbij aan het feit dat de definities van afzonderlijke gegevens en de huidige gegevenssets van verschillende wetgevingen en domeinen (Maritiem, Douane en Grensbewaking) op dit moment niet zijn geharmoniseerd. Goede samenwerking en nauwe afstemming tussen haven- en douaneautoriteiten op zowel nationaal niveau als EU-niveau is een noodzakelijke voorwaarde om meldformaliteiten meer te harmoniseren en definities in wetgevingsdomeinen gelijk te trekken.

Partijen roepen de Europese Commissie op om maximaal in te zetten op dataharmonisatie volgens de voorstellen van de International Maritime Organisation (IMO/FAL43) en weg te blijven van het voorschrijven van technische oplossingen, waarin bovendien douanemeldingen worden meegenomen. De huidige Verordeningstekst gaat volledig in tegen het principe van 'technisch neutrale' wetgeving en zorgt daarmee niet voor administratieve lastenverlichting of minder complexiteit zoals de Europese Commissie met dit voorstel beoogt.

Het uitwisselen van gegevens die niet geharmoniseerd of gestandaardiseerd zijn zal uiteindelijk resulteren in administratieve chaos aan de kant van autoriteiten, wat een vlotte afhandeling van het scheepvaartverkeer in Europese havens kan belemmeren.

Mogelijke impact en risico's

Op basis van het huidige voorstel van de Europese Commissie zullen de meldingen aan de havenautoriteiten uitsluitend via de NSW en mogelijk niet langer via bestaande Port Community Systemen (PCS) worden ontvangen, waardoor de mogelijkheden voor hergebruik van gegevens in de 'port community' ernstig worden beperkt en bestaande 'Port Call Optimalisatie' processen in de haven in gevaar komen.

De Verordening gaat uit van de NSW als 'single entry point for reporting' die de informatie vervolgens doorzet naar de (haven)autoriteiten. Havenautoriteiten worden hiermee voor hun scheepvaartmeldingen afhankelijk van de NSW. Dit brengt het risico met zich mee dat de meldingen aan de Havenmeester pas op het laatste moment worden doorgezet (i.v.m. volledigheid informatie en validatie ervan door de Single Window en nationale autoriteiten), wat de efficiënte afhandeling van het scheepvaartverkeer niet ten goede komt. Tevens is er een risico dat operationele gegevens die gebruikt worden door de Havenmeester alsnog opgevraagd en (dubbel) ingevoerd moeten worden, wat niet leidt tot minder maar meer administratieve lasten voor de scheepvaart.

Gebruik van bestaande Port Community Systemen

In artikel 6.1 van de Verordening wordt lidstaten de mogelijkheid geboden om, naast de NSW, ook andere bestaande reporting platforms zoals Port Community Systemen toe te staan als meldingsingang. Voor havens die gebruik maken van een PCS is van belang dat deze ingang, naast de NSW, te allen tijde openblijft voor het aanleveren van scheepvaartgegevens.

Port Community Systemen passen het 'enkelvoudig melden, meervoudig gebruiken' principe al toe. De melder is opdrachtgever en bepaalt het hergebruik van de wettelijk gemelde gegevens en voor welk doel deze gegevens met welke partijen mogen worden gedeeld. Bovendien kan het PCS op deze manier ook het hergebruik van andere gegevens (die niet wettelijk hoeven te worden gemeld) faciliteren. Deze PCS-functionaliteit wordt veelvuldig gebruikt, drukt de administratieve lasten van de bedrijven en maakt de informatie-uitwisseling zowel efficiënt (eenmalig melden van gegevens) als kwalitatief beter (meervoudig gebruik van originele, gevalideerde gegevens).

Hergebruik in het PCS door marktpartijen zelf vindt plaats in het kader van onderlinge afspraken tussen de betrokken bedrijven. Die afspraken maken helder hoe de gegevens in de verschillende bedrijfsprocessen moeten worden begrepen. Echter, in het overheidsdomein kent elk regelgevend kader (maritiem, Douane, Grensbewaking, Veterinaire controle e.d.) zijn eigen begrippen en definities, en worden digitale gegevens niet overal in de wetgeving op dezelfde manier geduid of geïnterpreteerd. De noodzakelijke 'data-harmonisatie' is een grote internationale opgave waarbij coördinatie op het gebied van wetgeving over lidstaten heen, en nationaal tussen het private en publieke domein, geborgd moet zijn.

Ons inziens zouden melders ('declarants') de vrije keuze moeten hebben tussen het melden via 'Port Community Services' of via de 'National Single Window'. Deze keuze is geen ontkenning dat de NSW als centraal meldpunt voor de maritieme notificaties/declaraties fungeert en erkent bovendien de beschikbare dienstverlening van het PCS om het meldproces te ondersteunen. Bovendien levert het PCS zowel de gemelde gegevens af aan de NSW als deelt het deze gegevens met andere stakeholders in de havenlogistieke processen voor efficiency doeleinden.

Het volgende amendement zorgt ervoor dat dit onder de nieuwe Verordening mogelijk blijft.

Verordening (2018) 278 final	Voorstel voor amendement
<p>Article 6 (1)</p> <p>Member States may allow declarants to provide the information through other reporting channels, such as port community systems, provided that those channels are voluntary for the declarants. In this case, Member States shall ensure that those other channels make available the relevant information to the National Single Window.</p>	<p>Article 6 (1)</p> <p>Member States shall allow declarants to provide the information through other reporting channels, such as port community systems, provided that those channels are voluntary for the declarants. In this case, Member States shall ensure that those other channels, and make available the relevant information to the National Single Window.</p>

Inzet op digitalisering en dataharmonisatie

De strategie van bovengenoemde partijen is om samen met havengebruikers en andere stakeholders zo veel als mogelijk gegevens en informatie te delen en kansrijke digitale innovaties te faciliteren, met als doel om de havenlogistieke processen en de vlotte verkeersafwikkeling verder te verbeteren. Daarom roepen wij de Commissie op om geen technische interfaces of software voor te schrijven, maar om verdere internationale data harmonisatie te blijven stimuleren.

Bij het voldoen van de meldverplichtingen pleiten genoemde partijen voor het gebruik van de Port Community Services, zodat ter bevordering van de 'Port Call Optimization' processen de meldgegevens in de havengemeenschap kunnen worden blijven hergebruikt.